

Gorzów Wlkp., 25 sierpnia 2021 r.

WOJEWODA LUBUSKI

Nasz znak: NK-II.431.1.5.2021

Sprawę prowadzi: Mariola Żurawska

Telefon: 95 7851828

e-mail: mariola.zurawska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan

Jacek Wójcicki

Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.

Dotyczy: wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Urzędzie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Informuję, że pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.:

- Mariola Żurawska - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli – przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- Robert Kamiński - inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli,
- Beata Rossa – starszy inspektor w Wydziale Nadzoru i Kontroli,
- Małgorzata Lubczyńska – inspektor wojewódzki w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

w dniach od 18 lutego 2021 r. do 31 maja 2021 r. stosownie do pisemnych upoważnień nr: 17-1/2021, 17-2/2021, 17-3/2021, 17-4/2021 z dnia 16 lutego 2021 r. przeprowadzili kontrolę problemową w Urzędzie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.¹ Ze względu na wprowadzenie na terenie całego kraju ograniczeń związanych z epidemią COVID-19, zasadnym było, aby nie podejmować działań kontrolnych w siedzibie kontrolowanej jednostki. W związku z powyższym kontrola zadania przeprowadzona została w formie elektronicznej. Przedmiotem kontroli była realizacja zadań administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego.

Kontrolą objęto okres od 1 grudnia do 31 grudnia 2020 r.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia nie zostały wniesione. Wobec powyższego przekazuję wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść projektu wystąpienia pokontrolnego z 22 lipca 2021 r., wraz z oceną kontroli.²

Zakres działalności.

Kontrola obejmowała swym zakresem ocenę rzeczywistego stanu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

Zakres odpowiedzialności.

W okresie objętym kontrolą funkcję Prezydenta Miasta pełnił Pan Jacek Wójcicki, a funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Gorzowie Wlkp. pełniła Pani Mirosława Winnicka, która podlega bezpośrednio Prezydentowi Miasta Gorzowa Wlkp. Kierownik USC posiada Upoważnienie nr 474/2015 z dnia 13.04.2015 r. do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w rejestrze PESEL, Rejestrze Stanu Cywilnego oraz systemach teleinformatycznych, w których są prowadzone ww. rejestry.

Zgodnie z art. 124a ust.1 Ustawy z dnia z 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2021r., poz. 709) Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego może upoważnić pisemnie pracownika Urzędu Stanu Cywilnego do przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego (tzw. migracja). Przedmiotowe upoważnienia otrzymały Marta Antkowiak, Marta Czaplicka, Dagmara Nowosielska, Dorota Picher, Katarzyna Szyszłowska oraz Bogumiła Wodera.

Zastępcami Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego są Joanna Dobek, posiadająca Upoważnienie nr 476/2015 z dnia 13.04.2015 r. oraz Jolanta Samulska, posiadająca Upoważnienie nr 475/2015 z dnia 13.04.2015 r.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia z 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego Pani Justyna Buraczewska w dniu 10.04.2015 r. otrzymała od Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego upoważnienie do podpisywania w imieniu Kierownika odpisów skróconych aktów stanu cywilnego i zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w Rejestrze Stanu Cywilnego danych dot. wskazanej osoby oraz zamieszczania przypisków.

Ustalenia kontroli.

Zadania z zakresu administracji rządowej, wynikające z ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego realizowane są przy pomocy jednej wspólnej dla wszystkich gmin w Polsce aplikacji Źródło. System Rejestrów Państwowych zapewnia szybką i sprawną obsługę obywatela podczas jego wizyty w urzędzie oraz poprzez udostępnianie usług elektronicznych dostępnych przez sieć Internet. Usługi udostępnione drogą elektroniczną pozwalają na załatwienie sprawy bezpośrednio z domu, siedziby firmy, a także z dowolnego innego miejsca. Celem stosowania usług elektronicznych jest ułatwienie w dostępie do usług poprzez wyeliminowanie korespondencji papierowej.

Akty stanu cywilnego

1. rejestracja zdarzeń stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Gorzowie Wlkp. sporządzono 389 aktów, w tym: 106 aktów urodzenia, 13 aktów małżeństw w trybie zwykłym i szczególnym, 270 aktów zgonu w trybie zwykłym.

Kontroli poddano 39 akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego tj.: 13 akt zbiorowych urodzenia, 13 akt zbiorowych małżeństwa oraz 13 akt zbiorowych zgonu, wybranych w wyniku losowego doboru próby.

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

Rejestrację stanu cywilnego dokonywano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 1904) na podstawie dowodów potwierdzających prawdziwość zgłoszonych danych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz.U. z 2015 r., poz. 194 ze zm.). Za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokonywano sprawdzenia, czy zdarzenie to nie zostało uprzednio zarejestrowane w formie aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego.

Do rejestru stanu cywilnego przeniesiono w drodze transkrypcji zagraniczny odpis aktu urodzenia oraz zawarcia małżeństwa. W treści aktu zamieszczano adnotację o okolicznościach i podstawie ich rejestracji. Kierownik USC, który dokonał 2 transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, wydał wnioskodawcy zgodnie z art.113 ustawy na wniosek 2 odpisy zupełne aktu urodzenia oraz aktu małżeństwa.

Ponadto dokonano 129 wzmianek dodatkowych wpływających na treść lub ważność aktu stanu cywilnego oraz 645 przypisków o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby bądź w innych aktach stanu cywilnego o sporządzeniu aktu.

W kontrolowanym okresie przeniesiono do Rejestru Stanu Cywilnego 435 aktów stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego (Dz.U. z 2015 r., poz. 204). Przeniesienie to umożliwia uzyskanie odpisu aktu stanu cywilnego w dowolnym urzędzie na terenie całego kraju, bądź jego wersji elektronicznej.

W poddanych kontroli wybranych w wyniku losowego doboru próby 23 aktach stanu cywilnego, stwierdzono prawidłowy proces migracji zasadniczej części aktu i wzmianek dodatkowych.

Akty zmigrowano do właściwych roczników rejestru zgodnie z datą ich pierwotnego sporządzenia.

Po zmigrowaniu w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego odnotowywano informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu, datą przeniesienia oraz pieczęcią i podpisem pracownika dokonującego migracji.

W okresie kontroli nie odnotowano przypadków otrzymania zlecenia usunięcia niezgodności na wniosek osoby, której dane dotyczyły w trybie przepisów art.11 ust.1 ustawy, natomiast 84 niezgodności zostało usuniętych z urzędu.

Ponadto dokonano 13 czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego.

W teczce aktowej JRWA USC.I.5352.2. „wnioski w sprawie uzupełnienie, prostowanie aktów s.c.” poddano kontroli 5 spraw. Czynności prowadzone były na wniosek osób, których akt

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

dotyczył lub osób, które miały interes prawny. Pozostałe 8 spraw było dokonane z urzędu. Jak wynika ze złożonych wyjaśnień kierownika USC, często po aktualizacji aplikacji Źródło przed wydaniem aktu stanu cywilnego pojawiają się w innym miejscu problemy techniczne.

2. wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie wydano 1706 odpisów aktów stanu cywilnego (skrótowych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych) z urzędu po sporządzeniu aktu oraz na wniosek.

Kontroli poddano 50 wniosków wybranych w wyniku losowego doboru próby. W teczce aktowej JRWA USC.I.5362.1. „wydawane odpisy zupełne aktów s.c.” poddano kontroli 2 sprawy. W teczce aktowej JRWA USC.I.5362.2. „wydawane odpisy skrócone aktów s.c.” skontrolowano 20 spraw. W teczce aktowej JRWA USC.I.5364.3. „wydawane odpisy drogą korespondencyjną na terenie RP” poddano kontroli 25 spraw. W teczce aktowej JRWA USC.I.5364.4. „wydawane odpisy drogą korespondencyjną poza granicami RP” skontrolowano 3 sprawy. W dokumentach znajdowały się wnioski o wydanie odpisu aktu w formie odrębnie stworzonego formularza.

Kontrolujący stwierdzili, że wnioski o wydanie odpisu aktu w formie odrębnie stworzonego formularza znajdują się w teczce aktowej JRWA 5364, zamiast w 5362.

Według wyjaśnień kierownika USC ma to związek z wprowadzonymi na czas pandemii COVID-19 obostrzeniami oraz Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. w sprawie ograniczenia przepływu interesantów. Z tego powodu wnioski składane są elektronicznie, do urny lub korespondencyjnie, a następnie rejestrowane w rejestrze korespondencji krajowej lub korespondencji konsularnej. Akty stanu cywilnego wysyłane są listem poleconym. Dublowanie czynności, czyli rejestrowanie wysyłanych odpisów aktów stanu cywilnego w rejestrze wychodzącej korespondencji oraz rejestrze wniosków uznane zostało przez USC za zbędne.

Wnioski o wydanie odpisu aktu składały osoby, których akt dotyczył, bądź osoby do tego uprawnione, ponosząc opłatę skarbową w zależności od rodzaju odpisu aktu i jego przeznaczenia.

Na wnioskach zamieszczana była adnotacja zarówno o uiszczonej opłacie skarbowej, jak również o jej wyłączeniu lub zwolnieniu, zgodnie z §4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28.09.2007 r. (Dz.U. z 2007 r., nr 187 poz. 1330) w sprawie zapłaty opłaty skarbowej w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2006 r., poz.1827).

Wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego nie były opatrywane informacją o dacie wpływu do Urzędu. Informacja ta stanowi zgodnie z art. 61 § 3 KPA (Dz.U. z 2021 r., poz. 735) datę wszczęcia postępowania administracyjnego i podstawę prawidłowego obliczenia terminu załatwienia sprawy.

Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika USC, pomimo braku na ww. wnioskach pełnego stempla o brzmieniu „Wpłynęło dnia...”, to na każdym wniosku jest datownik informujący

o dacie wpływu do USC oraz data rejestracji w rejestrze wpływu korespondencji pokrywająca się z datą wpływu na wniosku.

Mając na uwadze fakt, że wnioski w większości złożone zostały wg tego samego wzoru przyjęto, że data wypełnienia formularza oraz data zamieszczana przy adnotacji o opłacie skarbowej, jest w konsekwencji datą wpływu do urzędu.

Odnosząc się do daty wskazanej na wniosku stwierdzić należy, że wszystkie odpisy wydano terminowo, najczęściej w dniu złożenia wniosku, bądź w przypadku migracji przez inny urząd w ciągu 10 dni roboczych.

Stwierdzono ponadto brak potwierdzenia odbioru przez złożenie podpisu ze wskazaniem daty przez osoby, którym wydaje się odpisy aktów stanu cywilnego, co stanowi naruszenie art. 39 w związku z art. 46 § 1 KPA (Dz.U. z 2021r., poz. 735).

Z nadesłanych przez Panią Kierownik USC wyjaśnień wynika, że ze względu na wprowadzone obostrzenia związane z pandemią covid-19 oraz Zarządzenie Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. w sprawie ograniczenia przepływu interesantów do czynności, do których obecność interesanta jest niezbędna, czynności materialno – techniczne załatwiane są tylko korespondencyjnie. Z tego powodu na wnioskach brak jest potwierdzenia odbioru poprzez złożenie podpisu ze wskazaniem daty przez te osoby. Odpisy aktów stanu cywilnego wysyłane są listem poleconym.

Ponadto wydano łącznie 53 zaświadczenia, zezwolenia oraz przyjęto oświadczenia dotyczące: braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa - 8, zaświadczenie o zdolności prawnej/zaświadczenie o stanie cywilnym – 3, powrót do nazwiska po rozwodzie – 1, uznanie ojcostwa – 40, zmiana imienia dziecka wpisanego do aktu urodzenia -1. W teczce aktowej JRWA USC.I.5360 „zaświadczenie o zdolności do zawarcia małżeństwa za granicą”, kontroli poddano 1 sprawę oraz w teczce aktowej JRWA USC.I.5361 „zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa”, skontrolowano 3 sprawy.

3. zakres danych gromadzonych w rejestrze stanu cywilnego

Prawidłowy tryb rejestracji danych w rejestrze stanu cywilnego stwierdzono na podstawie 39 wybranych w wyniku losowego doboru próby, poddanych kontroli aktów stanu cywilnego oraz 23 poddanych kontroli aktów migrowanych.

Elektroniczny rejestr stanu cywilnego zastąpił dotychczasowe papierowe księgi stanu cywilnego, umożliwiając bezpośrednio rejestrowanie w nim urodzeń, małżeństw i zgonów oraz wszelkich zmian w aktach stanu cywilnego, czyli późniejszych wpisów wpływających na treść lub ważność aktu.

Dane wynikające z poddanych kontroli aktów stanu cywilnego Kierownik USC przekazywał do rejestru PESEL.

4. zasady postępowania z dokumentacją

Dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego, stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego zgodnie z art. 26 ust.1 ustawy.

Akta zbiorowe małżeństwa

Sprawdzono 13 aktów małżeństwa. Stwierdzono, że przechowywane w aktach zbiorowych zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa zawierały dane osób zamierzających zawrzeć związek małżeński. Do akt zbiorowych włączono również zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz stosowne zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński zostało złożone w obecności duchownego. Kontrola wykazała zachowanie 5 dniowego terminu przekazania dokumentów do Urzędu - 7 aktów sprawdzono. W jednym przypadku po dokonaniu transkrypcji sporządzono i przesłano zupełny odpis aktu małżeństwa – AM/2020/168745 w języku niemieckim. Zostały pobrane opłaty zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej. Akty posiadały adnotacje o zweryfikowanych danych przez urzędnika.

Akta zbiorowe zgonu

Sprawdzono 13 aktów zgonu. Podstawę sporządzenia wszystkich w/w aktów zgonu stanowiły wystawione przez uprawnionego lekarza karty zgonu oraz stosowne protokoły zgłoszenia zgonu. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią skontrolowanych aktów zgonu a treścią odpowiednich kart zgonu stanowiących podstawę ich sporządzenia. Karta zgonu, protokół zgłoszenia i data sporządzenia zostały wydane w terminie.

Akta zbiorowe urodzenia

Sprawdzono 13 aktów urodzenia. Stwierdzono, że dokumentacja przechowywana w aktach zbiorowych skompletowana została w sposób prawidłowy. Do akt zbiorowych włączono w szczególności kartę urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia. W przypadku 6 spraw do akt zbiorowych włączono również protokoły uznań ojcostwa. W jednym przypadku AU/2020/168361 dokument nie zawierał daty sporządzenia. W pozostałych przypadkach akty zawierały daty sporządzenia i daty urodzenia. W jednym przypadku po dokonaniu transkrypcji sporządzono i przesłano zupełny odpis aktu urodzenia, który został sporządzony w języku niemieckim – AU/2020/701442. W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzeń w trybie szczególnym.

Badaniem objęto akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego dokonane w drodze transkrypcji. Znajdowały się w nich wnioski osób o dokonanie transkrypcji, zagraniczne dokumenty stanu cywilnego, będące dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z urzędowym tłumaczeniem. Wnioski o transkrypcję składały uprawnione podmioty tj. osoby, których dotyczyło zdarzenie lub przez przedstawicieli małoletnich. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej, których wysokość jest zgodna z ustawą o opłacie skarbowej.

Ze względu na wprowadzenie na terenie całego kraju ograniczeń związanych z epidemią COVID-19 i przeprowadzeniem kontroli w formie elektronicznej nie został skontrolowany

W ramach prowadzonych działań promujących ekologię, Lubuski Urząd Wojewódzki korzysta z papieru z recyklingu. Dbaj o naturę. Używaj papieru z odzysku.

obszar przechowywania dokumentów w sposób zapewniający zabezpieczenie przed dostępem osób trzecich oraz pomieszczeń zgodnie z art. 27 ustawy oraz art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 725). Dlatego też odstąpiono od oceny zachowania wymogów o ochronie danych osobowych w wydzielonej strefie przyjęć w trakcie przyjmowania klientów.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego pomimo stwierdzonych uchybień **oceniono pozytywnie**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zalecam:

1. właściwie kwalifikować i klasyfikować akta;
2. umieszczać na wnioskach o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego informację o dacie wpływu do Urzędu;
3. sprawdzać potwierdzenia odbioru przez złożenie podpisu ze wskazaniem daty, przez osoby, którym wydaje się odpisy aktów stanu cywilnego;
4. zamieszczać na dokumentach odpisów aktów stanu cywilnego daty ich sporządzenia.

W terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, proszę o pisemną informację o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.³

Jednocześnie informuję, że od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.⁴

Podstawa prawna:

¹ art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464) oraz art. 2 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224),

² art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej,

³ art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej,

⁴ art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak